

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2022/838

av den 30 maj 2022

om ändring av förordning (EU) 2018/1727 vad gäller bevarande, analys och lagring vid Eurojust av bevis rörande folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 85,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 ⁽²⁾ inrättades Eurojust, och där fastställs även dess uppgifter, behörighet och funktioner.
- (2) I artikel 3.1 i förordning (EU) 2018/1727 föreskrivs att Eurojust är behörigt med avseende på de former av grov brottslighet som förtecknas i bilaga I i den förordningen, däribland folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Enligt artikel 3.4 i förordning (EU) 2018/1727 omfattar Eurojusts behörighet även brott som hör samman med de brott som förtecknas i bilaga I till den förordningen.
- (3) Den 24 februari 2022 inledde den Ryska Federationen ett militärt angrepp mot Ukraina. Det finns rimliga skäl att anta att brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser har begåtts och håller på att begås i Ukraina i samband med de pågående fientligheterna.
- (4) Med tanke på det allvarliga läget bör unionen snabbt vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de som begår brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser i Ukraina hålls ansvariga.
- (5) Åklagarmyndigheter i flera medlemsstater och i Ukraina har inlett utredningar av de händelserna som hänger samman med anfallskriget i Ukraina och när så varit lämpligt förlitat sig på stöd från Eurojust. Eurojust ingick ett avtal om samarbete med Ukraina den 27 juni 2016. I enlighet med det avtalet har Ukraina utstationerat en sambandsåklagare vid Eurojust för att underlätta samarbetet mellan Eurojust och Ukraina.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 19 maj 2022 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt av den 25 maj 2022.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (6) I enlighet med den Internationella brottmålsdomstolens (ICC) Romstadga av den 17 juli 1998 är Internationella brottmålsdomstolen behörig att handlägga mål mot personer som är ansvariga för de allvarligaste internationella brotten, såsom de anges i den stadgan. ICC:s jurisdiktion kompletterar de nationella straffrättsliga jurisdiktionerna. Åklagaravdelningen vid ICC har meddelat att den har inlett en utredning rörande situationen i Ukraina.
- (7) Eftersom flera medlemsstater tillämpar principen om universell jurisdiktion och ICC:s jurisdiktion är av kompletterande natur, är det viktigt att samordna och utbyta bevis mellan nationella utredande myndigheter och åklagarmyndigheter i olika jurisdiktioner och ICC, eller andra domstolar, tribunaler eller mekanismer som inrättats för det ändamålet, för att säkerställa effektiva utredningar av och lagföring för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet, inbegripet sådana som eventuellt begås i Ukraina i samband med de pågående fientligheterna.
- (8) För att säkerställa att bevis och bästa praxis i samband med lagföring för folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet delas med nationella behöriga myndigheter och internationella rättsliga myndigheter bör Eurojust stärka sitt samarbete med brottmålsdomstolar, tribunaler och mekanismer som inrättats för att pröva överträdelser av internationell rätt. Därför bör Eurojust upprätta ett nära samarbete med ICC och andra domstolar, tribunaler eller mekanismer som avser att utreda och lagföra brott som påverkar den internationella freden och säkerheten. Följaktligen bör Eurojust också underlätta verkställighet av framställningar om rättslig hjälp från ICC eller från särskilda brottmålsdomstolar, tribunaler eller mekanismer när det gäller bevis som rör folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet.
- (9) Det finns en risk att bevis som rör folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet inte kan lagras på ett säkert sätt på det territorium där fientligheterna äger rum. Det gäller även bevis med anknytning till de pågående fientligheterna i Ukraina. Därför är det lämpligt att inrätta en central lagringsanläggning på en säker plats. En central lagringsanläggning kan även vara nödvändig för bevis som samlas in av unionens byråer och organ, internationella myndigheter eller tredje parter, såsom organisationer i det civila samhället, så att bevisen är tillgängliga för behöriga nationella myndigheter och internationella rättsliga myndigheter.
- (10) Eurojust har den sakkunskap och den erfarenhet som krävs för att stödja utredningar och lagföring av gränsöverskridande brott, inbegripet folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet. Sådant stöd inbegriper bevarandet, analysen av och lagringen av bevis på ett sätt som säkerställer bevisningens tillförlitlighet och tillförlitlighet.
- (11) Genom att bevara, analysera och lagra bevis som rör folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet samt, när så är nödvändigt och lämpligt, möjliggöra utbyte av sådana bevis i enlighet med unionens tillämpliga dataskyddsregler, kan Eurojust stärka förutsättningarna att nå resultat i nationella och internationella utredningar och ge ytterligare stöd till behöriga nationella myndigheter och internationella rättsliga myndigheter. Sådant analys kan vara särskilt värdefull i syftet att fastställa tillförlitligheten av vittnesmål eller för att fastställa relevanta kopplingar. Denna förordning inför emellertid inga krav på nationella myndigheter att dela med sig av bevis till Eurojust.
- (12) En ny tillfällig lagringsanläggning som möjliggör bevarande, analys och lagring av bevis som rör folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet bör inrättas. Eftersom behovet av att lagra sådana bevis är brådskande bör Eurojust inledningsvis lagra bevisen i en automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning skilt från det ärendehanteringssystem som inrättats enligt artikel 23 i förordning (EU) 2018/1727 (*automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning*). Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 och rådets beslut 2005/671/JHA vad gäller digitalt informationsutbyte i terrorismärenden innehåller bestämmelser om inrättandet av ett nytt ärendehanteringssystem. När det nya ärendehanteringssystemet har inrättats bör de operativa data som tillfälligt behandlas i den automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen integreras i det. De allmänna regler som anges i kapitel IX i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁽³⁾ bör vara tillämpliga utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda dataskyddsregler som anges i förordning (EU) 2018/1727.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (13) Bevarandet, analysen och lagringen av bevis rörande folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet i den automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen, samt möjligheterna att få tillgång till dessa bevis, när så är nödvändigt och lämpligt, för de behöriga nationella myndigheterna och de internationella rättsliga myndigheterna, bör uppfylla de högsta standarderna för it-säkerhet och dataskydd, i enlighet med artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, förordning (EU) 2018/1725, särskilt artikel 91, och de specifika dataskyddsregler som anges i förordning (EU) 2018/1727.
- (14) Satellitbilder, fotografier, videor och ljudinspelningar kan vara användbara för att visa att folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet har begåtts. Eurojust bör därför kunna behandla och lagra satellitbilder, fotografier, videor och ljudinspelningar för det ändamålet.
- (15) Eurojust och Europol bör ha ett nära samarbete inom ramen för sina respektive mandat, med beaktande av behovet av att undvika dubblering av ansträngningar och deras respektive operativa kapacitet, särskilt vad gäller behandling och analys av information inom ramen för Europol:s befintliga särskilda system om internationella brott som kallas *Analysis Project Core International Crimes* (analysprojektet för centrala internationella brott), för att stödja behöriga myndigheter i deras arbete med att utreda och lagföra folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet. Eurojust bör till Europol kunna överföra information som den har mottagit vid utförandet av sina operativa uppgifter enligt förordning (EU) 2018/1727 om stödjande medlemsstaters insatser för att bekämpa folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet. Sådant samarbete bör omfatta en regelbunden gemensam utvärdering av operativa och tekniska frågor.
- (16) Med beaktande av det brådskande behovet av att inrätta en automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning vid Eurojust för att hantera bevis rörande folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet i syfte att säkerställa ansvarsskyldighet för sådana brott som begåtts i Ukraina, anses det lämpligt att återropa det undantag från tidsfristen på åtta veckor som föreskrivs i artikel 4 i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, fogat till fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- (17) I enlighet med artikel 3 och artikel 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (18) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.
- (19) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att tillåta Eurojust att bevara, analysera och lagra bevis rörande folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet, att möjliggöra utbytet av sådana bevis och att inrätta en automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning skild från Eurojusts befintliga ärendehanteringssystem, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar kan uppnås bättre på unionsnivå kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (20) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den 13 maj 2022.
- (21) Denna förordning bör av brådskande skäl träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* för att snarast möjligt tillgängliggöra den nya automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen vid Eurojust som möjliggör bevarande, analys och lagring av bevis rörande till folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet i syfte att säkerställa ansvarsskyldighet för sådana brott som begås i Ukraina.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av förordning (EU) 2018/1727

Förordning (EU) 2018/1727 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 4.1 ska följande led läggas till:

”j) stödja medlemsstaternas insatser för att bekämpa folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och brott som hör samman med sådan brottslighet, bland annat genom att bevara, analysera och lagra bevis som rör sådana brott och därmed sammanhörande brott och möjliggöra utbytet av sådana bevis med, eller på annat sätt göra bevis direkt tillgängliga för, behöriga nationella myndigheter och internationella rättsliga myndigheter, särskilt Internationella brottmålsdomstolen.”

2. I artikel 80 ska följande punkt läggas till:

”8. Genom undantag från artikel 23.6 får Eurojust inrätta en automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning skild från det ärendehanteringssystem som avses i artikel 23 i syfte att behandla operativa personuppgifter för utförandet av den operativa uppgift som avses i artikel 4.1 j (*automatiserad datahanterings- och lagringsanläggning*).

Den automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen ska uppfylla de högsta standarderna för it-säkerhet.

Trots vad som anges i artikel 90 i förordning (EU) 2018/1725, ska Eurojust samråda med Europeiska datatillsynsmannen före driften av den automatiska datahanterings- och lagringsanläggningen. Europeiska datatillsynsmannen ska avge ett yttrande inom två månader efter mottagandet av en anmälan från dataskyddsombudet.

Den anmälan från dataskyddsombudet som avses i tredje stycket ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

- a) En allmän beskrivning av den planerade uppgiftsbehandlingen.
- b) En bedömning av riskerna för de registrerades rättigheter och friheter.
- c) De åtgärder som planeras för att hantera de risker som avses i led b.
- d) Skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och rutiner för att säkerställa skyddet av personuppgifter och för att visa att denna förordning efterlevs, med hänsyn till de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.

De dataskyddsbestämmelser som fastställs i denna förordning och i förordning (EU) 2018/1725 ska tillämpas på behandling av uppgifter i den automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen, såvida de inte direkt rör den tekniska utformningen av ärendehanteringssystemet. Åtkomsträtter och lagringsfrister för de uppgifter som lagras i den automatiserade datahanterings- och lagringsanläggningen ska vara i enlighet med tillämpliga regler om åtkomst till de tillfälliga arbetsregister till stöd för vilka uppgifterna lagras och med respektive tidsfrister, i synnerhet de som anges i artikel 29 i den här förordningen.

Undantaget i denna punkt ska vara tillämpligt så länge som ärendehanteringssystemet bestående av tillfälliga arbetsregister och ett index är på plats.”

3. Bilaga II ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 n ska ersättas med följande:

”n) DNA-profiler som upprättats från den icke-kodande delen av DNA, fotografier och fingeravtryck och, vad gäller de brott och därmed sammanhörande brott som avses i artikel 4.1 j, videor och ljudinspelningar.”

b) Punkt 2 f ska ersättas med följande:

”f) En beskrivning av de brott som den berörda personen har anknytning till, uppgifter om tid och plats för brotten, brottsrubriceringen, uppgift om hur långt utredningen har kommit och, vad gäller sådana brott och därmed sammanhörande brott som avses i artikel 4.1 j, information som rör brottsliga handlingar, inbegripet i form av ljudinspelningar, videor, satellitbilder och fotografier.”

*Artikel 2***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den 30 maj 2022.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
B. LE MAIRE
Ordförande
